

SZERKESZTŐSÉG
ÉS KIADÓHIVATAL:
ORADEA
Piata M. Viteazul
(Nagypiactér) 11/c
TELEFON: 670.
Megjelenik
minden pénteken.

NÉPÜNK

Előfizetési árak:
BELFÖLDÖN
1 évre . . . 250 L.
1/2 „ . . . 130 „
1/4 „ . . . 65 „
KÜLFÖLDÖN
1 évre
Magyarország P. 12.
Siovenako Cr. 75.
Austria . . . S. 18.
Jugoszlávia. D. 120.

ZSIDÓ HETILAP

Dési Géza és Fischer Tivadar

Dr. Dési Géza a magyar parlamentben a kormánypárti disz zsidó, újabban azzal kisínnyitette le a magyar zsidóságot, — nem először — hogy a legutóbbi Gömbös-ügynél fennen hangsúlyozta, hogy ez *nem zsidó kérdés*, hanem az *egyetemes magyarság* érdeke. Még a magyar zsidó közvélemény körében is kellemetlen csalódást okozott ez a Bethlen-felé napraforgót játszó, igazi gettózsidó politika.

Minden országnak olyan zsidósága van, amelyet megérdemel, és minden zsidóság olyan vezéréket, amelyet érdemel. Ez Dr. Dési Gézára illik, de nem a magyarországi zsidóságra, mert az, minden hibája dacára, *jobb vezéreket* érdemel, mint Dési Géza.

Mindezt azért bocsájtottuk előre, mert párhuzamot akarunk vonni az erdélyi zsidóság parlamenti képviselőiről, a négyek dicső kis csoportjáról, kik a román parlamentben gerincesen, öntudatosan védik a romániai zsidóság eminens érdekeit. Dr. Mayer Ebner, Bukovina küldötte, Landau a beszarábiai harcos cionista képviselő és az erdélyi zsidóság derék és kiváló vezére Dr. Fischer Tivadar és Dr. Fischer József torony magasságban állanak politikai karakter, emberi gerincesség és zsidó öntudat szempontjából; magyar kollégáik fölött.

Dr. Fischer Tivadar, a biharmegyei listán választott kamarai képviselő szavazatait, nagyrészt az oradeai zsidóság adta. A régi Nagyvárad Dr. Dési Gézával, mint szülőföldjével ajándékozta meg a magyar parlamentet, a mai Oradea pedig Dr. Fischer Tivadart küldötte voksaival a román kamarába. S bár dr. Fischer a nemzeti-parasztpárt listáján győzött, öntudatosan vádolta most ugyanazt a nemzeti-parasztpárti kormányt, mint olyat, mely *nem akar, vagy nem tud* megbirkózni azzal az áramlattal, mely a borsai rémségekben kulminált. A parlament szószékéről gerincesen odavágta az igazat és hiába volt Cuza fogcsikorgatása, hiába volt a kamarai többség ingerült zavargása, nem hagyta megtántorítani magát és feltárta azokat a sebeket, melyek az itt élő zsidóságnak, oly annyira fájnak. Nem hajlongott és nem mézes-mázos szavak mögé rejtette az igazságot, mint tette ezt „kollégája“ Dr. Dési Géza a magyar parlamentben, hanem mint igazi népképviselő; *népének, a zsidóságnak*, igazát védte ország-világ előtt.

Épen két esztendeje, hogy a zsidóság képviselői bekerültek a kamarába. Ez a két év az itteni zsidóságnak is, de képviselőinek is, sok keservet és sok tövist jelentettek. De megnyugtató és a jövő szempontjából korszakos utmutató, és *feltétlenül szükségesség*, hogy a zsidóság mindenkor a maga igazi képviselőit küldje a parlamentbe! Minden ország, teljes számu zsidó tömegei olyanokat és azokat, kiket *nem* „demokratapárt“ vagy „kormánypárt“ néven csempésznek be, mint hajlongó gerinctelen zsidót, a parlament tagjai közé, hanem bátor, szókimondó egyéniségeket, kik szószólói, vitézei, első tüzvonalban harcoló vezérei országuk zsidóságának.

A pesti zsidóság megérdemli Dr. Dési Gézát, míg az erdélyi zsidóság bizalommal és büszkeséggel tekint mindazokra, kik egy gyűlölettenger tajtékzása közepette picinyke óázist jelentenek az itteni parlamentben. Óázist, mely egyuttal bizakodást jelent a romániai zsidóság jobb jövője szempontjából.

L. Z.

DECEMBER 6.

1927 december 6-án (5688 Kiszlév 13) volt a váradai diákkongresszus. Nem szabad feltépnünk a régi sebeket. Várad, Kolozsvár és Hunyad zsidósága izelítőt kapott a legrettentőbb zsidó megpróbáltatásból. Három esztendeje ennek a szomorú ténynek s még ma is megdermed a szív, ha a széjjel szakított Tórákra, a tönkrezuzott templomokra emlékezik.

December 6. A szomorúság emlékezetéé ez a nap, a megpróbáltatások ürömpohara kicsordult akkor. Fájdalommal emlékezünk! Bőjtölünk és gyászolunk. Azóta is milliónyi fájdalom érte a romániai zsidóságot és mi mégis, ősidőkből magunkkal hozott hívással és fatalizmussal bizunk rendületlenül a jobb és boldogabb zsidó jövőben.

December 6. A soha el nem felejthető fájdalmas emlékezések bőjtös napja. Szomorúan emlékezünk Rólad. . .

Az antiszemita frontról

Máramarossziget. A borsai perben hozott felmentő ítélet után ismét megkezdődött Máramaros megyében az antiszemita agitáció, amelynek *főjésze, ugylátszik, Borsai lesz.*

Constantin Danila, aki, mint közöltük, Szatmáról egyenesen Máramarosszigetre utazott és ott néhány napig tartózkodott, *tegnap váratlanul újra megjelent Borsán, hogy a per ideje alatt abbamaradt helyszíni agitációt tovább folytassa.*

Danila ismét összegyűjtötte a parasztokat, még pedig ezuttal is a templomba, ahol beszédet intézett hozzájuk. Figyelmeztette őket, hogy a *zsidókat nem erőszakkal kell kiűzni az országból, hanem gazdasági bojkott alá kell őket helyezni.*

Danila megígérte, hogy letelepszik Borsán és ott hárommillió lei alaptőkével szövetkezetet létesít abból a célból, hogy a románok ne szoruljanak a zsidók pénzére.

Borsán a hangulat meglehetősen nyugodt.

Galacból jelentik: Brailában minden zavaró mozzanat nélkül folyt le a negyedik diákkongresszus, aminek az lehet a magyarázata, hogy a gyűlésen külföldi diákok is részt vettek és a rendőrség nagy előkészületeket tett az esetleges zavargások megakadályozására.

A gyűlésen résztvett román diákok egy része, több mint hétszázban azonban, Galacon tombolta ki magát, s a rendőrség teljesen passzív magatartása mellett, inzultusokkal és kirakatbeverésekkel összekötött zajos antiszemita tüntetést rendezett.

A diákok tömege az Alex Boila utcán vonult keresztül és lármásan tüntetve a zsidók ellen, több üzlet kirakatát beverte. Agy Iosif Bociner nevű kereskedőt véresre vertek a diákok és bezárták a saját irodájába, majd több zsidó polgárt inzultáltak.

A dési kongresszus előtt

Az erdélyi zsidóságot ért megpróbáltatások súlyos évei után és a gazdasági válság tombolása közepette gyűl össze e hó 9-én Désen az erdélyi orthodox zsidó szervezet tisztújító kongresszusa.

Hivatalosan e kongresszus képviseli az erdélyi zsidóság nagy tömegeit, amennyiben az erdélyi zsidóság túlnyomó része a kongresszus delegátusai által képviselt orthodox hitközségek keretében van megszervezve.

A valóságban azonban az országos orthodox kongresszus nem képviseli az erdélyi orthodoxia széles rétegeit, mert olyan óriáshoz hasonlítható, melynek keze-lába le van kötve és ennek következtében nem képes hatalmas erejét felhasználni. Ennek oka a szervezeti szabályzatban és az eddigi gyakorlatban rejlik, amely szerint a kongresszus hivatása csak az országos választmány megválasztásában merül ki és csak oly ügyek tárgyalására szorítkozhat, melyeket a választmány netán elébe utal. A gyakorlat tehát a hitközségek legfőbb szervezetét,

azaz egyetemét, ugyyszólván némaságra és mozdulatlanságra kárhoztatta.

Hol van tehát az a fórum, ahol az ortodox szervezetbe tartozó zsidóság aspirációi és panaszai kifejezést nyerhetnének? Mikor és hol legyenek megvitathatók az erdélyi orthodox hitközségek égető problémái és e nagy zsidó tömegek panaszai és jajai, ha nem az ortodox hitközségek képviselőinek nagy-gyűlése előtt, amelyen szent vallásunk hivatott drei a rabbi, a világi delegátusokkal együtt, vállelve kellene foglalkozzanak az erdélyi orthodoxia egyetemes problémáinak megoldása lehetőségével?

Azon tény, hogy az erdélyi orthodox zsidó tömegeknek vannak panaszai és aspirációi, amelyek az orthodox szervezet hivatalos keretében ezideig nem jutottak szóhoz, nem lehet figyelmen kívül hagyni, mert ily panaszok felvetődését kétségtelenül bizonyítja több hitközségi konferencia, melyeket ugyan nem a központi iroda hívott össze, hanem

számos erdélyi tekintélyes nagy hitközség kezdeményezett és bonyolított le.

E külön konferenciák korántsem azt bizonyítják — mint ahogy ezt némely körök beállítani igyekeznek — hogy a kezdeményező és konferenciázó hitközségek az ortodoxia hagyományos alkotmányát próbálják megbontani, de igazolják azt a sajnálatos helyzetet, hogy az erdélyi szervezet nem működik célszerűen és számos hitközség csak ad-hoc konferenciákon fejezheti ki a felmerült panaszokat és bocsáthatja tárgyalás alá a hitközségeket illető célkitűzéseket.

Egészen határozottan leszögezhetjük azt a tényt, hogy *nincsen Erdélyben egyetlen orthodox hitközség sem, amely az ortodoxia egységét megbontani akarná.* De éppen így le kell szögeznünk azt is, hogy a lefolyt tizenkét esztendő alatt nagyon sok elégedetlenség és panasz gyűlt fel az erdélyi hitközségekben anélkül, hogy szervezetünk felelős tényezői eddig komoly figyelemre méltatták volna e panaszokat és keresték volna az orvoslás lehetőségeit és a kontaktust azokkal, akik kifejezésre hozták a tömegek panaszait és célkitűzéseit. Amikor tehát rámutatunk arra a különös hely-

zetre, hogy a szervezeti szabályzat guzba köti a hitközségek legfőbb testületét, az országos kongresszust, amelytől elveszi azt a lehetőséget, hogy a saját agyával gondolkozzék és a saját maga által kezdeményezett gondolat felett tárgyalhasson és hozhasson határozatot, amely tehát végeredményben csak a szavazásban gyakorolhatja szuverénnek csufolt összes alkotmányos jogait, parancsoló szűkségnek tartjuk, hogy az erdélyi ortodoxia hivatalos tényezői tartsák kötelességüknek a szervezet reorganizálását és megerősítését és ugyanakkor az erdélyi hitközségek is mindent kövessenek el annak érdekében, hogy a szervezet életképessége fel-fokoztassék.

Nem kételkedünk abban, amennyiben a hitközségek tapasztalni fogják, hogy a vezetőség becsületesen magáévá teszi a hitközségek célkitűzéseit és munkaprogramját, a központi szervezet megerősítése és alátámasztása nem fog elmaradni és így sikerülni fog az annyira szükséges együttműködés útjait megtalálni. Ezt várjuk el a dési kongresszustól és ennek reményében kívánunk sikert a dési kongresszus tagjainak.

Dr. Stern Mór.

A szegedi zsidó hitközség tiltakozása az egyetemi zavargások ellen

A szegedi zsidó hitközség képviselőtestülete az elmúlt héten rendkívüli közgyűlést tartott dr. Biedl Samu elnökletével.

Az előjáróság — mondotta megnyitó beszédében ez elnök — látva az egyetemi zavargásokat, összeült és megtárgyalta a kérdést, vajjon szükség van-e arra, hogy a szegedi zsidóság egyeteme állást foglaljon az egyetemi zavargásoknál mutakozó destruktív jelenségekkel szemben. Ugy látta, hogy ezeket a jelenségeket tovább szóltanul hagyni nem lehet. Ezek az egyetemi zavargások nem a nemzetet ért katasztrófa utáni fájdalomból táplálkoznak, tervszerű hadjárat ez a magyar zsidóság ellen, ami ellen határozottan szembeszállunk.

Dr. Biedl Samu ezután így folytatta beszédét: Amióta a gettó falai összeomlottak, szerencsétlenebb zsidó ifjúság nem nevelkedett. Nekünk még volt gyermekkorunk, mi még láttuk az egyetemet; mint szabad ifjúság, mi még gondatlanul üztük a pillangót és az iskolában úgy éreztük magunkat, hogy egyenlők vagyunk, mert az iskolákban az volt akkor a jelszó: hogy győzzön a jobb! Ma az a jelszó: hogy győzzön a vallás!

Nyitva állott a tér mindenki előtt, tekintet nélkül arra, hogy milyen templomban imádja Istenét. Az egyetemen egyek voltunk a munkában és fiatal-ságban, tüntettünk mi is, de soha sem érvéledtünk odáig, soha sem sülyedtünk anyira, hogy szervezett társaságokba állva, egyes védtelen embereket titlegeljünk. Soha nem történt meg velünk, hogy a tömegbe felszivódva, kivonjuk magunkat a felelősségrevonás alól. Ez a generáció, amely ezt teszi, ez legyen a nemzet reménye? Ez a generáció fogja a nemzet öntudatát kifelé és befelé képviselni? Kirekesztik a tanulni vágyó zsidókat az egyetemről, hát lehet ez pedagógiai elv? Bátran a művelt világ elbírálása alá bocsátjuk e kérdést.

Ha pedig azt nézem, hogy mi a sorsa a magyar zsidóságnak, akkor megállapíthatom, hogy egy cirkusz porondjára vagyunk bezárva, amelynek minden kijárata el van reteszelve! Hát elképzelhető egy klinika, ahol egy zsidó tanár, ad-

junktus működik? Van-e olyan zsidó fiu, aki el tud helyezkedni az állami és városi közigazgatás bármelyik ágában?

Dr. Biedl ezután a legutóbbi napok eseményeire tért ki és foglalkozott Gömbös Gyula honvédelmi miniszter ismeretes kecskeméti beszédével, Dési Géza és Bethlen István minapi beszédével.

Sajnálattal hallok — mondotta löbök között dr. Biedl, — hogy az egységes pártnak egyetlen

Néhány szó a hitközségek helyzetéhez*

Ilyen című cikkemre „választ“ irt a Néptünk multheti számába „Figyelő“. Kedves Figyelő, mindenetre köszönöm, hogy szerény írásomat figyelemre méltatta, ez azonban nem olyan értelemben volt írva, hogy választ provokált volna. Öszintén megvallom, nem is értem az Ön „válaszát“. Hiszen amint látom, mi teljesen egy véleményen vagyunk.

Azt irtam, hogy a hitközséggel és annak intézményével szemben fennálló kötelezettségeket olyanok is igyekeznek a minimumra leszorítani, akik erre ráutalva nincsenek. Olyanok is megfélebezik a hitközségi adójukat és olyanok is hivatkoznak a rossz gazdasági helyzetre, akik olyan flottul élnek mint eddig és akik minden megerősítés nélkül kitudják fizetni a rájuk kivetett adót. Olyanok is sokallják a templomi üldőhelyek árait, akik sokkal többet költenek színházi és mozi üldőhelyekre. Olyanok is sokallják a hitközségi iskolákban fizetendő tandijukat, akik egyébként jól élnek, költenek és gyermekeik nevelésére is sokat áldoznak iskolán kívül. Legyen meg tehát ezeknél ez a költséző tulajdonság akkor is, ha a hitközségről, vagy annak intézményeiről van szó.

És miután a gazdasági élet leromlása folytán sokan tényleg kénytelenek az eddigi teljesítményekre,

Jelen cikket még a múlt héten kaptuk kézhez, azonban anyagtorlódás miatt csak most közölhetjük.

zsidó képviselője — akit egyébként a párt alibi zsidónak tart — azt mondja: „Ő nincsen kirekesztve az egységes pártból és ő nincsen kirekesztve a nemzet testéből“.

Közbeszólás: „Régen ki kellett volna lépnie!“

Lehet, hogy nincsen kirekesztve Dési Géza a nemzet testéből, csak éppen azt a hibát követte el, hogy a saját személyén keresztül nézte az egész magyar zsidóságot. A kérdés az, hogy a magyar zsidóságot szívesen látják-e a nemzet testében? Hiszen erről beszélt mostanában a honvédelmi miniszter, aki nem is tudja, hogy milyen súlyos dolgot mondott Kecskeméten.

Hát nem volt elég a honvédelmi miniszter urának — mondotta ezután dr. Biedl Samu —, hogy az ország területének kétharmadrészét elvesztettük, nem volt elég, hogy annyian itt hagy-ak bennünket — még mindég nem vagyunk elég kevesen? Az államférfiúi bölcseségnek a non plus ultrája az, hogy még mindég szükíteni akarják a magyarság körreit!

Azt is mondotta a honvédelmi miniszter ura, hogy ő hallja, mint dübörög a történelem szekere. Én is hallok, de látom azt is, hogy ezen szekérrel keresztül fog nyargalni a honvédelmi miniszter politikáján. Nemsokára szánalommal fognak nézni erre a középkori politikára! (Éljenzés, nagy taps.)

Ezután dr. Biedl, Bethlen miniszterelnök beszédével foglalkozott és ezeket mondta.

A miniszterelnök ur azt mondotta, hogy ismerjék el a zsidók, hogy nagy számban vettek részt a felfordulásban és most kénytelenek bünhödni, mert magukhoz ragadták a vezetést. De nem gondol arra a miniszterelnök ur, hogy a magyar társadalom felett mondott ítéletei? Ez azt jelenté, hogy a magyar társadalom nem tudott urrá lenni a maroknyi zsidóság felett. Büntető hadjáratot nem lehet vezetni egy széles népréteg ellen. A képviselőtestület beszéde végtevéleg sokáig tapsolta az elnököt, azután elfogadta a tiltakozó határozati javaslatot.

kétszeres kötelessége a jobbmóduaknak áldozatot hozni és nem mindenképen lealkudni és leszorítani a hitközséggel és intézményeivel szemben fennálló kötelezettségeiket. Ezeket irtam.

Hát kedves Figyelő, Ön ugyanezeket mondja az Ön „válaszában“ és örömmel állapítom meg, hogy nincsen köztünk semmiféle nézeteltérés. Abban Önnek tökéletes igaza van, hogy mindenki tartozik hitközségének iskoláját támogatni azzal, hogy gyermekét oda járassa, még akkor is, ha ez talán valamivel több áldozatába kerülne. Helyes azon megjegyzése is, hogy aki más iskolába járattja gyermekeit, vagy a hitközség más intézményeit nem támogatja, ezt az adókövetésnél figyelembe kell venni és erre őt az adókövetésnél emlékeztetni kell és nem kételkedem benne, hogy ez meg is történik.

Végül még egyet. Az az impressióm, hogy Ön a fenti című cikknek az íróját összetévesztette más valakivel. A félreértés eloszlatása végett ki kell jehát jelentenem, hogy én nem az az L. S. vagyok, akit Ön gondolt, hanem egy más L. S.

Hirdessen a „Néptünk“-ben

Ezekhiel nevében!

Irtá: Dr. SILBERMANN JENŐ.

Az örökkévaló kegyelme végtelen, csak a kamatszédő uzsorások számára nincs nála sohasem bocsánat. Amikor Ezekhiel proféta szemeláttára rendezte a próbafelámadást, nyilatkozta ki az Ég örök és soha fel nem oldható megvetését, utálatát a kamatszédő uzsorásokkal szemben. A proféta szeme elé varázsolta a még el nem következett, de a végzettől megmáshatatlannal meghatározott jövő valóságát. Vázba verődtek a csontok, a vigyorgó csontvázakra hús nőtt, a husba idegek feszültek, az edényekben nedvek áramlása lüktette az Élelet, ruha szállt a feltámadt hallottakra. Imaköpenyben, imaszíjjakkal a zsidójelvényt tartva kegyzereivel, a pogány, bölcs és ostoba, jó és gonosz, erényes és megtisztult bűnös hangos imával dicsérte az Urat. Rablók, gyilkosok, tolvajok, erősek, gyengék, bátrak és gyávák, ingadozók és áthatatlanok, hitetlenek és eretnekek, istenkáromlók, márttyrok és lázadók, férfiak, nők, ártatlan gyermekek, boldog-boldogtalan, mindenki feltámadt és a megtisztult ember haláljával himnust zengett a Mindenség kiengesztelt Urának.

Csak egy nagy rakás mocskos csont, amelyet undorral rágiak a kutyák, maradt némán vesztég. Csonthalom, amelyre szörnyű átok nehezedett, olyan mozdulatlan, mintha ezernyi nemzedék átka ülne rajta. Ezekhiel félelemtől megdermedve szólt: „Óh uram, kik voltak ezek, akiknek iszonyatos emléke itt kísért a feltámadás szent ünnepén? Tán apagyilkosok, vagy hazaárulók?“ És az Ur imígyen

szólt: „Nem! az apagyilkosok és a hazaárulók is feltámadtak. Bűnüket tisztára mosta a kiengesztelődés. Csak egy bűnre nincs sohasem bocsánat: A rakás mocskos csont kamatszédő uzsorások csontja. Emberek életidejét szívták tarsolyukba. Sohasem támadhatnak fel, csont és földi piszok maradnak időtlen időköz. Mig az örökkévalóság tart, semmivé lesznek, mert nem bírja cipelni az utálatot az a Világ, amelyet az örökkévaló alkotott.“ Imígyen szólt az Ur és Ezekhiel, az ő szolgája, elment hirdetni a népnek kamatszédés bűnének szörnyű átkát.

Aki kamatszédő uzsorás, az már nem tagja az emberiségnek, az megsemmisülésre szánt elvárható lelketlen élet. Csak pára, alantasabb az állatnál, de nem szellem és nem lélek. Ha a kamatszédő uzsorást az isteni végzet kiutasítja az embersorsból, hogyan lehessen tagja Izraelnek? A kamatszédő uzsorás nem zsidó, mert nem is ember, csak lelketlen árny, vagy egy rakás piszok csont. Hogyan lehet az, hogy az Istentől ennyire utált, feltámadásra nem méltított halandó csak csapásként élj mocskos tömkeleg, uzsorával szerzett és naiv pogányok fegyverétől védett magántulajdonai és jószágai közepette Izrael közönségeiben meg tisztelnek is örvendjen? Holott kiközösítésük Istennek tetsző dolog volna. Izrael népe számára pedig nagy erkölcsi tekintélyt jelentene, sőt gyakorlati haszonnal járna, mert más népek nem kenhetnék rá az uzsora ódiáját. Hogyan van az, hogy Izrael papjai, bölcsői, akik ismerik Ezekhielt, nem emelik fel szavukat az uzsora, a kamatszédés ellen? Hiszen, ha egy kamatszédő uzsorás egy templomba lép, az

nem templom többé, mert lehetetlen, hogy az isteni ihlet el ne szálljon olyan helyről, amelyet megmélyeztet, megszenteltelenített, meggyalázott olyan lelketlen test, amelyet az isteni kegyelem sem akar, sem tud soha többé feltámasztani, olyan nehezék a sirján milló és millió lélek átka. Hány ember éhez el, fagy meg az uzsora miatt? Hány gyerek pusztul el és hány gyerek, hány kádís nem tud megszületni, mert a kamatszédő uzsorás elszívja az életet és a kiuzsorázott nem tud családot alapítani? Egészen bizonyos, hogy a meg nem született gyermekek lelkei támadnak fel a kamatszédő uzsorások teste helyett és az uzsorások állatrágtácsontjain járják el a halál táncát. Az uzsorás az élet vámszedője, az ember életét és az Isten dicsőségét rabolja meg. Zord szirteken csattog a chalucok ásója. Azt a szentélyt akarja felépíteni, amit a korabeli kamatszédő uzsorás a földön és a lelkében leépit. Azt a szentélyt, amely elpusztult, mert a haladó sadduceusok eladták Rómának az Igéret földjét, és mert a maradi képmutató, betűragó farizeusok nem tisztelték eléggé a zsidó életet. Chalucok ásója, chalucok csákánya kétségbeesve dacol a sorssal, talán úgy éri ott őket a feltámadás, amelynek kiküzdésében verejetekeznek, véreznek. Az ég kupolája borul a Munka templomára. A diaszpóra gheftóinak imaházaiában és azokban a székesegyházakban is, ahová a párvenűség patinájában ragyogó gazdag zsidók néha eljárnak kenetteljes prédikátorok lelki szépség filstromáért, arany-ezüst díszű, vagy profetár-ruhájú tóratekercesek pihennek abban a szekrényben, amely a zsidóság lelki hazáját őrizi. A pergamen göngyölegek öltönye

Váltsa meg minden zsidó sékelét!

Minden népnek életében vannak oly momentumok, midőn annak életét bizonyos szimbólumok újra élesztik. A Sékel oly szimbólum, melynek igazi jelentősége az évek hosszú során sokat veszített.

Vannak pillanatok, midőn egy eszmének életében sokkal nagyobb jelentőségű a szervezeti keretben beilleszkedést egységes akarat, mely a hozzártartozást a szervezeti egységhez jelenti, mint maga az eszme kimélyítése. A Cionista Világorganizációnak a jelenben nagyon, de nagyon súlyos sorsdöntő időszaka van. Néhány hónap múlva a világkongresszus lesz megtartva. A februári kongresszus azonban egyidejűleg a fehérkönyv kiadása után, erő-próbát is jelent. Vajjon kibírja-e a mi szervezetünk, melyet oly sok oldalról igyekeznek gyengíteni, ezen erő-próbát is?

Az erő-próba kettős. Egyrészt kifelé, mivel a mandatárius hatalom és az egész világ figyelmére rányúl, hogy megfelelő erővel tudjuk-e az egységünk által ellenünk intézett támadásokat vissza utasítani. Másrészt befelé, a zsidóságon belül, bátorítani kell önmagunkat, hogy a könnyen befolyásolhatók és hitetlenek előtt az eszme ereje jusson diadalra.

A kongresszus delegátusi választás, valamint a cionista szervezetbe való tartozásunk köteleznek bennünket arra, hogy minden energiánkat feszítsük meg az újabb sékel akció levezetésére.

Nekünk nincs államunk, nincsenek hatóságaink, nincsenek hatalmi eszközeink! Mindazt, amit magunkénak vallhatunk, az egy eszme és ezen eszme szolgálatában állunk és ezen eszme szolgálatának szimbóluma, jelképe: a sékel.

Zsidó testvérek! Teljesítse mindenki szent kötelességét népe iránt, hogy váltsa meg a zsidó egység és együvértartozás szimbólumát: a sékelt. Az Erdélyi Zs. N. Sz. országrészi sékelbiztos: dr. Deutsch Mór, a Szövetség társelnöke egyébként, a sékel akció érdekében a következő felhívást intézte Erdélyi nemzeti alapon álló zsidósághoz:

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség Kis Intéző Bizottsága engem bizott meg az 5691 évi sékelakció vezetésével.

Az ez ideai sékelakció fontosságánál fogva messze kimagaslak az eddigi sékelakciók közül. Az 1931 február hóra összehívott cionista világkongresszusnak, mint az egyetemes zsidó nép akaratát kell a világ színe előtt dokumentálnia, hogy az angol kormány Fehérkönyvének el kell tűnnie. Ezt az egyetemes akaratot csak úgy lehet méltóképp demonstrálni, ha a világkongresszus legalább egy millió sékelfizető nevében beszélhet. Jelszónk tehát: Minden lehetőt megtenni, hogy a sékelszám az elérhető legmagasabb legyen.

A sékeltömböket pár napon belül minden sékelbiztos megkapja. Arra kérek minden sékelbiztosost,

hogy az előkészületeket már most megtegye és az akciót a sékeltömbök megérkezése után azonnal kezdje meg. Tájékoztatóul már most közlöm, hogy egy sékel ára 40 lei lesz.

A rendelkezésre álló idő igen rövid. A februári világkongresszusra való tekintettel, a sékelakciót január 1-ig be kell fejeznünk és esetleges meghosszabbítás is lehetetlen.

Ha minden sékelbiztos igazi cionista kötelességtudással fogja az akciót lefolytatni, az eredmény nem lehet kétséges. Egy az eddigiekénél sokkal, de sokkal magasabb sékelszámmal kell az erdélyi cionizmus erősségét igazolnia.

Lugoj, 1930 november 21.

Cionista üdvözléttel:

Dr. Deutsch Mór

az E. Zs. N. Sz. társelnöke.

Lettres balcanes

Kedves Barátom!

Végre megnyílt a parlament! És mondhatom neked, hogy igazán élvezet egy demokrata érzelmi ember részére egy ilyet végighallgatni. Már maga a parlament összeállítása is imponáns. Minden nemzetiség és pártynyalat képviselve van, kezdve a zsidóktól, egész az antiszemitaig, akiket egyedül Cuza képvisel. Ez is bizonyítja, hogy Romániában mennyire nincs elterjedve az antiszemizmus. (A rossz nyelvek szerint egyébként a többiek a mindenkori kormánypártban találhatók.) Ha van is némelykor egy-egy antiszemita hecc a gyakorlatban, teoretikailag egyik sem azonosítja magát vele. Mennyivel másképp fest a dolog például Németországban, ahol 107 képviselő kiállt kigyót-békát a zsidókra. És ha mégis őrzik a jogrendet, mégsem valami kellemes dolog, állandóan becsmérléseket hallgatni. Itt meg ha Cuza felszólal, lehurrogják. Itt csak beszélni tilos. Ha megcsinálnak valamit, azonnal felelősségre

vonják őket. Csak hallottad volna Madgearu választását a Fischer interpellációjára. Hogy bizonygatta, hogy ők mindent megtesznek az antiszemita botrányok leküzdésére, és ha a bíróság felmenti őket, attól ő nem tehet. Hát, mit is csináljon az a szegény földművelésügyi miniszter? (Jellemző, hogy itt milyen szolidáris egyetértésben élnek egymással a miniszterek. Ha jogtalanul elvett korcsma engedélyekről van szó, egész nyugodt lehetsz, hogy a közoktatásügyi miniszter válaszol, ha bezárt iskolákat reklamálsz, biztos hogy a pénzügyminiszter soros, ha pedig az igazságügyminiszterrel van bajod, tüstént megjelenik a földművelésügyi apostola.)

Mindentől eltekintve, a kormány filozemita. Sőt, imádja a kisebbségeket. Egyetlen vágya, hogy az összes nemzetiségek jól érezzék magukat. Az ellenzékkel meg vitatkozni sem lehet. Lehetetlen meghatottság nélkül gondolni a jóindulatukra. Csak hallottad volna a liberálisokat szavalni a parasztok nyomorúságáról, vagy a beszarabiai tanarista csoportot (elszakadás előtt állanak) panaszkodni az elárult demokráciáért?! Es Bratianu Vintila mikor az alkotmányt védi?! Szinte sajnálja az ember ezt az ősz pártvezért, aki egész eddigi programját és tevékenységét látja veszélyben forogni.

Tudja I-ten, itt mindenki a demokracia és liberalizmus (nem liberális értelemben!) harcosává valik, ha egy kicsit félrebb kerül a kormány rudjától. Én azt hiszem, Románia fejlődése biztosítva lenne, ha megszüntetnék a kormánypárt fogalmát.

A parlamentről jut eszembe, hogy a választási vitával is volt egy kis baj. A trónbeszéd bejelentette, hogy a kisebbségeknek jó dolguk lesz „ugy mint eddig is”. Hát ezzel az „ugy mint eddig is”-el volt egy kis bökkenő. A magyar párt sehogy se találta követésre méltónak és biztatónak ezt az „eddig”-et. Keveselték! Ámbár szerintem nincs igazuk. Nem szabad túl optimisztikusan megítélni a jövőt. Különösen most, amikor a költségvetés redukciójáról van szó és a pénzügyminiszter megnyugtató kijelentése szerint, fizetésescsökkentésről és tisztviselő elbocsátásról szó sem lehet.

Hát mit gondolsz, akkor mi lesz? Hol fog kezdődni a takarékoskodás? A zsidó párt, az már egészen más. Fischer dr. az egy realis politikus! Megelégedtek egy pár biztató és a tavalyi válaszból lemasolt fráziával. Mit tehetek volna egyebet. Elfogadtak annyit, amennyinél többet „eddig” sem kaptak.

Általában pedig az országban minden rendben. Beszélnek a Mezőgazdasági Hitelintézetéről, hogy a parasztnak olcsó pénzüket legyen, beszéltek a költségvetési redukcióról, hogy a városi adóalanyok is legyen min rágodni és beszélni fognak a megkövetendő kereskedelmi szerződésekről. Fognak minden eljövendő ellenzéki népgyűlésen és miniszterelnökségi sajtóteán. Persze mindég csak a jövő időben. Addig pedig örüljünk, hogy élünk. Mert, mint Mironescu miniszterelnök szellemesen megtalálta a nyomor kolombusztojását, a gazdasági krízis világlajosság, hát akkor miért legyen pont Románia kivétel. Így mondta; pont! Igaza volt. Mert ha sovány vigasz is a megállapítása, legalább büszkék lehetünk arra, hogy lépést tartunk a világgal.

Sőt, ne vedd kérlek henccegésnek — meg is előztek.

Elvégre valamiben csak nekünk is kell vezetni. Megnyugodva üdvözlöl barátod

„a” Mórítz

Ne adjon hangzatos reklámokra.

Már egy próbarendelés is meggyőző, hogy legszolidabb árak mellett a legkielégítőbb kiszolgálást kapja minden tekintetben

KOVÁCS LAJOS

uriszabónál

Str. General Moşoin (Kert ucca) 4

Ne hagyja magát befolyásolni hangzatos reklámoktól, ha elsőrendű prima és tartós

h ó c í p ő t

akar venni, akkor ügyeljen arra, hogy csakis

HUTCHINSON

márkát vegyen

Roth Henrik

cégnél Oradea, Zöldfa-uca 3 szám, Olcsón és jól szolgálják ki. **Okvetlen próbálja meg!**

nem egyforma. Van köztük olyan, amelyet amerikai milliomos is vitrinbe tehelne és van köztük olyan, amely úgy néz ki, mint egy elgázolt, összetöppördött öreg zsidó, vagy maszatos, árva ghetto gyerekek. Nekem az ilyenek kedvesebbek. De mind viseli az Örökkévaló nevét és ahogyan úgy, együtt laknak a frigszekrényben, mint megannyi abstract személyiség, contourtalan, amorph eleven lények, összebujva, mint sok száműzött király, azon egy Isten igéjét hirdetik, aki csak a kamatszédő uszorásokat nem támasztja fel, de kinek kegyelme és szeretete egyébként végtelen nagy. Sohasem értettem, hogyan törhet meg annyi hatalom, annyi varázs, mint amennyit a tekeresek lakása kisugároz? Hogyan volt lehetséges, hogy fékevesztett pogrom után, lihegő hordák, amelyekből a sátán üvöltött, szét merték verni és széjjel tudták rombolni a fenségeit. Hogyan történt, hogy lánggalos cherubok nem védtek meg a tekereseket? A széjjelcibált pergament darabokat sárba tapodták, a szent betűk nem ajveszkeltek, csak zsidók érezték, hogy ez a lelki megsemmisülés nekik van szánva és olyanok is, akik Haeckelre esküdtek a páholysok szertartásain, szégyent fojtva morzsolgatták könnyeiket szemük zugaiban. Sokáig nem értettem meg, míg aztán Ezekhielt olvastam. Fölvillant bennem a gondolat, hogy olyan templomok, ahová uszorás kamatszédőnek szabad bemenni, lehetnek ugyan tömve, de ott már nem lakik az Isten. Ottan nem lehetnek lánggalos cherubok, ott a tekeres csak pergament és betű, de már nem ige. Onnan kiszállt az abstracti valóság, csak illúzió a hit. Az Isten küldte el a sátán kutyáit, hogy figyelmez-

tesse igaz hivat, hogy az érz kelhető konkrét dolgok már nem ihlettől, isteni sugallattól áthatott valóságok, csak elpusztítható tárgyak, áruk, mert kamatszédők jártak a házában. Iszer, vagy Cherem Szele fujdogál a beszercei hegyekből Várad felé, ultramontán Zephyr, úri Bálbosz közöny áramlik-e vissza, míg a Chalucok csákánya keservesen tör a sziklát, kár a testvérharcért. A Sátán kutyái már New-Yorktól Athénig üvöltöttek, a zsidóság gyászindulóját vonítják. Sok kádís megint nem fog megszületni. A kamatszédő uszorások fináncpribékjei fenik a kardot. Forr a méreg a pogrom kattanában. Oh, ti zsidó papok, akik nem láttok, nem halltok, miért álltok vesztig Izráel vérző sebei mellett? A kamatszédő uszorások a kizsákmányolt nép haragjának áldozatául szemelték ki a zsidóságot. Hogyan fogtok felelni a harsona napján a rátok bizott nyájért? A széttépett zsidók fölfognak támadni, a félrevezetett népek gyermekei is fel fognak támadni; de mit fognak felelni a lekipásztorok Ezekhiel profétának? Miért türtek meg kamatszédő uszorást hivat kö-zött? Mert csak az ő hivat, az Isten hivat nem lehettek.

Zsidó testvérek! Ne egymást rágiátok, hanem közönsétek ki a kamatszédő uszorásokat! Tisztítsátok meg Izráelt és dörögve kiáltásatok a többi nép felé: „Közöttünk nincsen egy kamatszédő sem, átkozott a nevük! Átok minden uszorásra, bármely faj gyermeke, minden nemzedékük, válják soha fel nem támadó állatrágta mocskos csontját!... Utálat és Isten megvetése rajtuk!... Szeretet és béke minden felebarátnak”.

HIREK

Felelős szerkesztő WASSERSTROM SÁNDOR

A „Népünk” cikkeinek utányomását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5691

Péntek, Kiszlév 15, december 5.
Szombat, Kiszlév 16, december 6.
Heti szidra: וישלח
Heti háftajre: חזון עיבוד

Szombat kezdete:

üzlet bezárás 4.20
gyertyagyújtás 4.25
I-tentiszelet kezdete 4.30
Szombat befejezése 5.20
והו טל ומטר 4.10-estől

Felhívás lapunk előfizetőihez!

Felkérjük lapunk mindazon előfizetőit, kik az előfizetési díjjal hátralékban vannak, hogy hátralékos előfizetési díjaikat nehéz pénzügyi viszonyainkra tekintettel kiadóhivatalunkhoz haladéktalanul átutalni szíveskedjenek, mivel csak ezen esetben teljesíthessük zsidó kötelességünket.

— Egy megsértett zsidó orvostanhallgatót kizárták a debreceni egyetemről. Egész Debreczen arról a drákói ítéletről beszél, mellyel a tanári kar és végső fokon a közoktatásügyi miniszter sujtotta Klein Györgyöt, zsidó orvostanhallgatót. A tényállás röviden a következő: Kovács József — fajmagyar — a Doci muzeum előtt fényképfelvételt akart készíteni. De amint meglátta az udvarban több zsidó társával beszélgető Klein Györgyöt, hangosan oda kiáltott saját kísérideinek: „gyerünk, most nem fényképezhetünk, mert nagyon zsidós hátere lesz a képnek! Amiért e kijelentésért Klein felelősségre vonta, ismét oda kiáltotta neki „maga senkiházi”. E kétszeri sértés után Kovács ur megkapta a megérdemelt pofonokat. Nosza az egyetemi tanácshoz, aki sietett az „ártatlanul” arculütött kedvencét megvédelmezni és a numerusz-klauzusz által megtűrt magyar-zsidó Kleint három szemeszterre az egyetem falai közül kizárni. A közoktatásügyi miniszter a felelősségnek nem adott helyet és megerősítette az egyetemitanács „igazságos ítéletét”.

— Mac Donald nyilatkozata az angol mandátumról. Az angol miniszterelnök elismerőleg nyilatkozott a zsidó kolonisták eredményes munkájáról, amellyel nagyban elősegítették a palesztinai földművelés fejlődését. A kormány jelenleg tárgyalásokat folytat a cionizmus vezetőivel és az arabokat is beleakarja vonni a diszkúcióba, melynek célja, hogy a kormány vállalt kötelezettségeinek a mandátumot illetően, minden tekintetben eleget tegyen és a zsidók és arabok közötti ellentétet elsimítsa.

— Influenza, torokgyulladás, az orr és garat elnyálkásodása, a mandolák megbetegedése, valamint tüdőcsúcshurut esetén gondoskodjék arról, hogy gyomra és belei a természetes „Ferenc József” keserűviz használata által többször és alaposan kitisztítsanak. Közkórházak főorvosai megállapították, hogy a Ferenc József viz lázzal járó fertőző betegségeinél is a szenvedő emberiségnek nagy szolgálatot tesz. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Haim Solomonnak szobrot emelnek. Solomon, aki zsidó létére előkelő vezető szerepet töltött be az amerikai polgárháboruban, most a Newyork Cityben szobrot kap. Az alapkövetés már megtörtént és az összköltség 150 ezer dollárt fog kitenni.

Comunitatea evrească orth. Baia-Mare.

No. 222.

בעדה"ת

1930

קאָנְקוּרֵן!

וויר זוכען שׁוׁיב מומחה ירא שמים ערסטמאלסטמיגען בעל תפלה אונד בעל קורא. אפערטע מיט 3 קבלות פֿאַן אַרטהױ רבנים נעבסט פאמיליען אויסווייז ווערען ביז חנוכה געבעטען. געהאלט לויט פֿעראיינבארונג שפעטען נור בערופענען פֿערגימעט.

באיִמארע, חודש כסלו תרצ״א לפ״ה.

נעמינדע פֿאַרשטאנד

Baia-Mare

— Horogkeresztesek a Habima ellen. A héber színész társaság jelenleg a würtzburgi városi színházban tartja vendégszereplését. Egyik legutóbbi előadásukat a horogkeresztesek röpiratok terjesztésével akarták megakadályozni, melyben szidalmakat és rágalmakat terjesztettek a társulat ellen. Az esti előadás megkezdése előtt ellátták a színház bejáratát és fenyegető magatartást tanúsítottak a színházlátogatókkal szemben. A rendőrségnek sikerült megtisztítania a zavargóktól a környéket és így az előadás bár késve, de meg lett tartva.

Uj szörme üzlet Uj

Téli szörme különlegeségeim megérkeztek, azokat legolcsóbb árban bocsátom a nagyra becsült vevőközönség rendelkezésére.

Szíves pártfogást kér

RUBIM szüös és szörmeüzlet

ORADEA Zöldfa u. 6.

— Cionisták ki vannak zárva a krimi amnesztiából. A krimi szovjetkörtársaság tíz éves fennállása alkalmából amnesztiát bocsátottak ki, melynek értelmében mindazon büntetettek, akik két évi fogházra vagy kényszermunkára vannak ítélve, a további büntetést elengedik. Kivételt képeznek a politikai elítéltek, kiknek sorába tartoznak a cionisták is, akiket mint a szovjet ellenségeit kezelik és a közkegyelemre nem érdemeseek. A most folyó ugynevezett „ipari párti” ellenforradalmi összeesküvők bűnpörében nyolc zsidó mérnök is szerepel. Eddig a legfelelősségteljesebb pozíciókat töltötték be és most mint „szabotázs” gyanusok szerepelnek a vádiratban.

Dec. 27-én

konferenciái műsoros estély Nagyváradon

— Zeire Mizrahi műsoros estély. A nagyváradai Mizrahi ifjuság folyó hó 27-én a konferencia alkalmából egy nagyszabású műsoros estélyt rendez a delegátusok tiszteletére. A Zeire Mizrahi estélye mindenkor egy fogalom volt Váradon és a rendezőség még az összes eddigieknél is fényesebb műsort állított össze. Az eddigi estélyeken, az előre nem számított óriási érdeklődés miatt, a rendezőség csak óriási erőfeszítéssel tudta a rendet fenntartani. Éppen ezért, a rendezőség már jóelőre gondoskodik róla, hogy a mostani estélyen a rendezés a legteljesebb precizitással folyjon le. A kitűnően összeállított műsorból kiemeljük a következőket: Hejermans, Achasvér című 1 felvonásos drámája, dr. Patai Józsefnek a Mult és Jövő főszerkesztőjének előadása, egy hegedű kvartet, elsőrangú ének és zeneszámok tarkítják meg a műsort. A műsor méltatására még vissza térünk.

Előnyös részletfizetésre vásárolhat

Őszi és téli női kabátokat gyönyörű prémezéssel. Férfikabát és ruhaszöveteket. Vásznot, damasztot, barchendeket. Női ruhakelméket. Selymeket, angol ruhabársonyt. Ágygarnitúrát, szőnyeget.

Saját érdekében keresse fel üzletünket!

Confectio és Textil Részletáruház

Strada Nicolae Iorga (Zöldfa-u) No. 15

Üzletünket november 1-től

Zöldfa-utca 5 szám alá

Leitner Márton és Fiai

cég mellé helyeztük át.

— A szigeti Ceire Mizrahi tisztújító közgyűlése. Mint ismeretes a szigeti Ceire Mizrahi vezetősége az elmúlt hetekben tartott közgyűlése alkalmával, tisztásgérőlemondott és megalakította a választási bizottságot, amely az új választások levezetésére lett megbízva. A közgyűlésen Izrael Albert távozó elnök bővebben referált a választmány eddigi működéséről. Felolvasta a zárszámadási mérlegét s kérte választmányának felmentését, amit a közgyűlés magáévá tett. A megejtett választás során a következő vezetőség lett megválasztva: Elnökségi tagok Wider Sámuel, Reich Oszkár és Appel Dávid. Választmányi tagok Pollák J., Heller M. D., Perl N., Fried J., Petrower J., Izrael D., Müller M. Póttagok Wiesel D., Rosenfeld P., Lichtenstein M. Titkár Káhn Izák. Ellenőr Stern H. Este az egyesület, az új választmány tiszteletére bankettet rendezett.

— A szigeti Ceiroth Mizrahi rendezvénye. A Ceiroth Mizrahi helyicsoportja, mely a szigeti zsidó leányok elitjeit foglalja magában, a napokban végezte reorganizációs munkálatait, melynek alapján az alábbi intézőbizottság választotta meg: Diszelnöknő Stern Cill. Titkár Zoltán Moca. Pénztárnok, Koffler Dóra. Ellenőr Stern Zita. Bizottsági tagok Berkovits Zelma és Peri Sári. Az új vezetőség az elmúlt hét folyamán tartotta első próbáját, amikor is egy nagyszabású teadélután rendezett. A nívós ünnepély minden tekintetben a legszebb siker mellett folyt le és a rendezvény anyagi eredményét a K. E. sel Hámizrahi javára fordították. A rendezésben közreműködtek: Perl D., Pollák G., Petrower E., Mátyás T., Korn H., Fuchs S., Berger R., Katz B., Slemovits P., Stein B. és Stern L. L. K.

Ingyen harisnya

LEITNERNÉL a

„Hófehérke” harisnyaházban

Sas palota Piața Unirei 4.

1/2 készpénzért vásárolt cikk öszértékének 1/12 rész arányában

Ugyanott **BIZALOM** könyvecskére is vásárolhat.

Szombaton csak este nyitva.

— A Keren Hajjeszod és a zsidó hitközségek. A Keren Hajjeszod jeruzsálemi igazgatósága az alap fennállásának tizedik évfordulója alkalmából a világ zsidó hitközségeihez azzal a felhívással fordult, hogy költségvetésükbe vegyenek fel évente egy megfelelő összeget Palesztina felépítésé alapjára. A felhívás felsorolja azokat a hitközségeket, amelyek már eddig is évek óta rendszeresen támogatják a Keren Hajjeszodot. Így Németországban 25 hitközség, Csehszlovákiában 40 hitközség járul hozzá évente az alaphoz. Prága 50.000, Brünn 20.000 cseh koronát állít be e célra a költségvetésbe. Ausztriában 7 hitközség. A zürichi hitközség minden évben 2000 frankot ad. Olaszországban 9 hitközség, Kanadában 17, Délafrikában 3, Argentínában 2 hitközség adózik a Keren Hajjeszodnak.

Hölgyek figyelmébe!!

Van szerencsém értesíteni, hogy tanulmányutamból hazatérve a SZOBEL ADOLF által 1912-ben alapított elsőrangú

női ruha szabóságotátvettem

és azt a legelső párisi szalonok eredeti mintájára tovább vezettem. Ruháim mindenkor a legújabb angol- és francia modellek szerinti gyorsan és pontosan készülnék. Szíves pártfogását kérve vagyok kitűnő tisztelettel

Brüder Béla nőidivat szalon

Salárdi u. 6.

— Eljegyzés. Stricker Sándor Oradea, Horeň Leib Stricker metsző leánya és Lajos Áron Reghin jegyesek.

— Oneg Sábáth Satu-Maren. P. hó 5-én péntek este, a Ceire Mizrahi helyiségében dr. Klein Ernő érsekújvári főrabbi ur tartja meg az Oneg Sabath előadást.

Férfi szövetség

különlegességek

bámulatos olesó

leszállított árakban

Engros

Havas & Grünfeld

Endetall

posztó áruházban

Kossuth ucca 8.

Közérdek vevőket készpénz árban szolgálunk ki.

Cégünk szolidaritásáról kérjük meggyőződni.

— Demisszioval fenyeget Passfield. London. (I.T.A. sürgönyileg.) A legutóbbi Kabinet-gyűlésen Passfield azzal fenyegetődött, hogy ha netán az angol kormány a Fehérkönyvet visszavonná, vagy ha azt lényeges változtatásokkal módosítaná, úgy lemond a gyarmat-ügyi tárcájáról.

— Csecsemőknek a legjobbat: **Höfer** hintőport, krémet, szappant. —

Heti glosszák.

"Egyetemi polgárhoz nem méltó módon viselkedett". Így definiálta a debreceni tanács azt az eljárást, amit mi már régóta - bár nem olyan szalonképesen, de mindenesetre szabatosabban - kocsi-tempónak bélyegeztünk.

De addig is, amíg idáig eljutottunk, egy kis változásnak kellett bekövetkeznie.

Az eddigi gyakorlathoz eltekintve, most Klein Györgynek hívták azt, aki adta és egy fajtiszta Kovács volt, aki kapta.

Csak nuanszbéli eltérés a szerepek felosztásánál, de már ez is elég volt ahhoz, hogy az egyetemi tanács fáradságot vegyen magának meghuzni azt a határvonalat, ahol az egyetemi polgár végződik és egy egyszerű bűnügyi alany kezdődik.

Minden önértékes zsidó örök hálával tartozik Klein Györgynek, mert alkalmat adott az egyetemi tanácsnak, hogy ezen elvi álláspontját leszőgezze.

Ebből a szempontból rendbe is volnánk. Bevalljuk őszintén, még a büntetés szigorú mértéke és a testvéri együttérzés ellenére is örülni tudnánk annak, hogy az ügy ilyen fordulatot vett.

Csak a háttérrel vagyunk mi is egy kicsit megakadva.

Klein György azért verekedett, mert Kovács fajmagyar ur zsidó háttért érzett, mi meg azért nem vagyunk megelégedve, mert az ítélet mögött is egy kicsit fajtiszta háttért vélünk felfedezni.

Klein György **"egyetemi polgárhoz nem méltóan viselkedett"**.

Legalább is **"zsidó"** egyetemi polgárhoz nem méltó módon.

Mert azok eddig csak kapni szoktak pofonokat. Eredmény szempontjából pedig még is csak jobb, ha egy Klein viselkedik **"nem méltó módon"** és a Kovács lesz a végén gentleman.

Talán, ha a zsidók elejétől fogva nem viselkednek **"egyetemi polgárhoz nem méltó módon"**, el se jutottunk volna ehhez az ítélethez.

Ambár nem mindég rajtunk mulott.

*
Cáfoljon hát a parlamenti klub.

Jelentse ki, hogy aljas rágalom minden - a romániai antiszemitizmusról - szóló hír. Álljon oda a népek ítélőszéke elé és kiáltja ki, hogy hazugság Nagyvárad és csak szemképrázta volt a borsai tüzijáték.

Bizonyítsa, hogy itt sose voltak zsidóverések és a Danillák, Totuk, Codreanuk csak meséskönyvből lekopirozott ártatlan mumus-alakok, akikkel rossz zsidógyerekeket ijésztgetnek.

Alljanak ki a fórumra és bizonyítsák akár esztivel és nyugodt lelkiismeretük teljében, hogy ahol sincs a zsidóknak olyan jó dolguk, mint Romániában, hogy usznak az államségélyben és hogy csak úgy tobzódnak minden téren a jogegyenlőségben.

Igy kívánta Madgearu és engedelmes pártja a kormányt, a Fischer interpelláció után. Mert így kívánja ezt szerintük az ország érdeke.

Ambár szerintünk sokkal kellemesebb lenne, ha mindezt ők jelentenék ki és bizonyítanák nyugodt lelkiismeretük teljében. Csakhogy ez egy kicsit nehezebb, mert ahhoz tenni is kellene valamit.

És ép ez az, amit ők nem akarnak!

*
De Madgearu sehogysém értjük.

Hogy is volt csak? Figyelmezteti a zsidókat, hogy **"hagyjanak fel Románia megrágalmazásával a külföldön, mert mint Genjben, előkelő zsidó körökben meggyőződött, ugysem adnak azoknak hitelt"**.

Amit dr. Fischer természetesen azonnal önértékesen visszautasított. T. i. az első részt, a rágalomról szóló vádat. És erre jött a nagy ágyú.

Hát akkor cáfolják meg?

Ezt már igazán nem értjük!

Mert ha a külföld ugysem hiszi el, mit török vele Madgearu és egyáltalában honnan veszi, hogy rágalmaztak? Ha pedig elhiszi, mit ér a fölöt?

Valahogy úgy ne járjunk a cáfolattal, mint az Ahmed Zogu betegségéről kiadott orvosi bulletikkel, melyek minden nap kijelentik, hogy a király gyszerűen érzi magát és a gégerákról elterjedt hazugság.

Senkisem veszi komolyan...

M. M.

- Wasserstrom Sándor városi tanácsos.

A tavasszal lefolyt Nagyvárad városi tanácsválasztás alkalmából lapunk felelős szerkesztőjét is megválasztották, azonban behívása csak dr. Lazar Aurel halálával vált aktuálissá. Wasserstrom Sándor a tanács december 2-iki ülésén tette le az esküt dr. Pop Romulus alpolgármester kezébe.

Lapunk főszerkesztője, ezen a fontos és a város lakosságának érdekeit védő pozíciójában, bizonyára megvédi a zsidóság eminens érdekeit a töle ismert elánnal és lelkesedéssel. Gratulálunk. (L.)

1000 lei vásárlásnál ingyen adunk minden vevőnknek 10.000 lei értékű biztosítási kötvényt

Az alanti olcsó árak dec. 31-ig érvényesek!

	volt	most
1 drb. 1-a női ing	115	65
1 " opalin kombiné	120	69
1 " 1-a batiszt kombiné	198	98
1 " himzett női hálóing	240	129
1 " férfi ing 2 gallérral	220	135
1 " 1-a férfi ing 2 gal. puplin elővel	320	195
1 " férfi ing egész puplin	400	225
1 " férfi hálóing	275	150
1 " selyem női nadrág	115	59
1 " 1-a hibátlan selyem kombiné	240	129
1 " selyem sál	98	45
1 " kockás kasa sál	120	58
1 pár valódi selyem harisnya	220	110
1 " cérna vagy selyem harisnya	95	47
1 " férfi 1 a téli zokni	35	19
1 " selymes zokni	50	24
1 drb. női mellény vagy pulover	275	138
1 " selyem nyakkendő	65	25

női, férfi és gyermek kötött mellények, pulloverek nagy választékban, minden elfogadható árban lesznek elárulva

KLEIN SÁNDOR & Co.

Sas passage főbejárata.

- **Guttman S. B.** halála. A várad ortodox hitközség egyik legkiválóbb talmud tudósa, hitközségi és kitűnő bál-tfilője, Kiszlév 13-án (október 3-án) 68 éves korában elhunyt. Halála mély megdöbbenést keltett a hitű zsidóság körében. Temetésén, a zuhogó eső dacára, óriási tömeg vett részt. Fuchs Benjámin főrabbi tartott magasan szárnyaló beszédet, melyben méltatta Guttman Smetel Borech emberi és zsidó kiválóságát, szerénységét és puritán jellemét. **התעורר**

- **Diplomierter Wienerin unterrichtet deutsch Szacsny-Gasse 10 bei Fuchs**

Biztató jelenség a mai súlyos gazdasági helyzetben.

A Mercur Romana r. t. 10 millióra emelte alaptőkéjét.

A mai leépítéses szomorú gazdasági perspektívát mutató közgazdasági életben kettőzött ördöm számunkra, ha olyan eredményről számolhatunk be, mely kiváló zsidó férfiaknak munkáját vetíti elénk. Ma, amikor csaknem mindenki küzd a létért és a mindennapi kenyérért, kiváló szervezőképességű, nagyszerű iniciatívájú embereknek kell azoknak lenni, kik vállalatukat úgy horizontális, mint vertikális irányban, szakszerűen kiépítik.

A Mercur Român R.-T.-ről van szó, mely 6 millió leiről a napokban emelte fel 10 millió leire alaptőkéjét. Ez az alaptőke biztonsgot nyújt a vállalatnak arra nézve, hogy oly anyagi funkcionizottsággal menjen a további fejlődés útján, mely hegemoniát biztosít számára az egész erdélyi szeszpiacra. De mit ér a pénz, ha nincs koncepció? Ez esetben azonban páratlan az a harmónia, mely a tőkét és rátermettséget involválja magába.

A részvénytársaság a maga zsánerében ugyszólván konkurrenciá nélkül áll a piacon. Speciális lerakatot kaptak Biharmegye és Oradea részére

- **Esküvő. Moskovits Cornél**, az orth. izr. hitközség tisztviselője és **Klein Dezső**, ezuton hívják meg rokonaikat és ismerőseiket folyó hó 7-én, vasárnap d. u. 3 órakor a Zárda ucai templomudvaron tartandó esküvőjükre. (Minden külön értesítés helyett).

- **Delegátusválasztások a második erdélyi Ceiré Mizráchi konferenciára.** Az erdélyi Ceiré Mizráchi szervezet Központi Választási Bizottsága a következőkről értesíti a szervezet helycsoportjait: 1) Az egyes helycsoportok a következő számú delegátus megválasztására jogosultak: Oradea 16, Sighet 14, Cluj 12, Szatmár 12, Cehul Silvaniei 6, Dej 5, Seini 5, Toplița 4, Borșa 3, Visó 3, Carei 3, Timișoara 3, Petrozsény 3, Somkut 3, Ciarda 3, Saplonta 2, Secueni 3, Mihályf. 2, Huedin 2, Arad 2, Baia Mare 2, Reghin 3, Brașov 2, Târgu-Mureș 2, Simleul 2, Sibiu 2, Hașeg 2, Jibou 1, Gherla 2, Aghires 2. - 2) A delegátus választások f. hó 7-15 között levezetendők, a jegyzőkönyvek f. hó 18-ig a K. V. B.-nak beküldendők, hogy azokat kellő időben igazolhassa és a delegátusok elszállásolásáról gondoskodhasson. - 3) Mint a konferencia hivatalbéli tagja a következők lettek a K. V. B. november 30-iki ülésén igazolva: Juszt Móse, mint az országos Zeire Mizráchi szervezet elnöke, Uilman Andor Cluj, Izráel Albert Sighet, mint a szervezet társelnökei. Gold H. M. Borșa, Klein Dávid Cehul-Silvaniei, Gringlas József Szatmár, mint a szervezet alelnökei. Ráth Éfraim, mint az erdélyi Zeirei Mizráchi tiszteletbeli főtitkára és Koffler Móse, mint a jeruzsálemi "Vaad Haraschi" tagja. Neumann Móse, Klein Jenő, Goldstein Babis, Schmidtmeierné Végh Etza, Felg Lázár, Gottlieb Hermin, Rosenberg József és Slomo Zámroni, mint az exekutive tagjai. A központi Választási Bizottság nevében: Neumann Móse titkár, Slomo Zámroni elnök.

MOZI

Cinematograful FILMPALACE mozgó

HETI MŰSORA:

Csütörtök, péntek szombat **"Festett angyal"** Hangosfilm 12 felv. A főszerepen: Billie Dove.

Legközelebb: **"Napcsókolt leány"** Bánky Vilma hangosfilme.

Jön! a **"Csók"** Gréta Garboval.

Teatrul HEYMAN szinkör

HETI MŰSORA:

Csütörtökön: Utoljára **Dal a boldogságról.** Kedvezményes jegyek érvényesek.

Péntek, szombat, vasárnap, hétfő: **Dinamit.** A Metro filmgyár leghatalmasabb hangos filmje.

Jön! Orák generális John Barrimore-ral!!!

az ipari szesz forgalomba hozatalára. A Mercur igen sok bort is felfog dolgozni, ami nagyon lényeges gazdasági kérdés egy oly par-excellence szőlőben gazdag vidéken, mint Nagyvárad és az idegravitáló Érmellék. Erősen frekvenciált üzletág lesz a gyümölcseszsz kereskedelem, valamint a rum, konyak és likörgyártás is.

Kettősen örvendetes számunkra azt a tényt is regisztrálni, hogy az új nagy vállalkozás vezetői csaknem valamennyien Nagyvárad zsidó hitéletének derék és kitűnő tagjai sorából kerülnek ki. Elsősorban Stern Simon vezérigazgatót említtük, ki nagyszerű rátermettséggel, kitűnő üzleti rutinnal, erélyesen és szakavatottsággal tartja kezében e sokirányú nagyvállalat ügyeit. Stern Simon vezérigazgatót Erdélyszerte, mint a szakma egyik leg-rátermettebb emberének ismerik. Munkatársai, többi aktív közreműködő igazgatók is, segítenek neki nagy munkájában. Számos alkalmazottat foglalkoztatnak, mely szociális szempontból nem lebecsülendő jelenség a mai viszonyok között.

Az új vállalatban kiváló román notabilitások is helyet foglalnak, bizonyítékául annak, hogy közgazdasági téren meg van a szükséges harmónia a zsidóság és a románság között.

Az új igazgatóság:

Elnök: Dr. Zigre Miklós, alelnökök: Dr. Nemes Simon szenátor Cluj és Leichner József nagyiparos. Igazgatósági tagok:

Vezérigazgató: Stern Simon, Lugojean Jean volt államtitkár, Mihail Vasilescu képviselő București, Freundlich Herman, Klein Jakob, Hitter Lajos, Hitter Zsigmond, Hitter Elek, Mezei Miklós, az Agrár Takarékpénztár rt. igazgatója, Fleischer György dr., az Industria Bank rt. vezérigazgatója.

Felügyelő bizottság tagjai:

Anghelescu ügyvéd, Biró Sándor, az Agrár Takarékpénztár rt. igazgatója, Klein Már, Leichner Béla és Stern Mór.

Női WIMPASSING hócipő

fekete, drapp és szürke színekben

Wimpassing

Lei 149-től

Wimpassing

REICHARD DEZSŐ és FIA CÉGNEL

Apró hírek a világ minden részéből.

— **Páris.** Franciaország egész zsidósága élénken készülődik, hogy méltán megünnepelje Gregori Abbé 100 éves halálának évfordulóját. Gregori Abbé ugyanis egyik legnagyobb előarcosa volt a zsidóság egyenjogusításának oly időbe is, amikor ennek pusztá gondolata is agyérmenek tetszett. Nancyban Haguenauer főrabbi vezetése alatt egy külön bizottság alakult, hogy fényes ünnepeket rendezzenek az évforduló alkalmával. Gróf Henri Gregorie 1750-ben született és 1831-ben mint püspök halt meg. Már a francia forradalom előtt küzdött a zsidók egyenjogusításáért és a forradalom után ismét megkezdte a nemzetgyűlés előtt küzdelmét, a zsidó jogok elismeréséért. Egyik, hatalmas feltűnést keltett művét a következő mondattal fejezte be: 50 ezer francia ma, mint rabszolga ébredt fel, fölünk függ, hogy ezek estére, mint szabad emberek térjenek nyugvóra.

— **Newyork.** Henry H. Stern, aki ezidőszerint 27 éves, a Missiouri államokban főállományú orvosnak nevezték ki. Eszerint ő nemcsak a legfiatalabb, hanem a legifjabb főorvos is.

— **Jerusalem.** Azok a jerusalemi zsidó légiónárusok, akik mint önkéntesek részt vettek Palesztina meghódításában, együttesen tiltakoztak a mai politika ellen s a Fehérkönyv ellen, amelyet igazságtalan, szerencsétlen s ellenséges dokumentumnak mondanak.

— **Lausanne** városában 70 éves korában meghalt Prof. Waldemar Mordechaj Wolf Haffkine, az európai hírv. bakteriológus, a kolerabetegség legyőzője. A nagy zsidó tudós végrendeletét most bontották fel, amelyből kitűnt, hogy Haffkine professzor hátramaradt vagyona kerekaszámban másfél-millió svájci frank, amelyet egy svájci bank kezel és amely egész hagyatéknak kamataiból a meghalt tudós végrendelete szerint, keleteurópai jesivákat kell támogatni. A hagyaték kezelésével Haffkine a Hilfsverein der deutschen Juden szervezetet bízta meg.

— **Wien.** A bécsi nagy hitközség rituálitását eddig Mayersohn rabbi intézte, aki egy lengyel imaegyesületnek is rabbija volt. Most vissza akar vonulni. Utódjául a hitközség meghívta a pittsburgi orthodox hitközség rabbiját, Wolf Leitert. Valószínűleg ez az első eset, hogy Európa importál rabbit Amerikából. Az új rabbit nagy tudósnak mondják.

— **Száz.** Mult hét hétfőjén a sinawai rebbe meghalt Szanz-ban, ahová alyja, a régi szanzi rebbe sírjához zárandokolt kever ovajsz-ra. Különvonatok jöttek Krakkóból s az egész környékről hozva a kegyeltevők ezreit. A szanzi temetőben helyezték el ősei mellé.

Óriási áresés férfi filckalapokba n

10.000 drb. **férfi filckalapot** már

100 leitől vásárolhat

KLEIN SIMON

fióküzletében SAS ÉPÜLET
Ugyanott **hócipők** már

195 leitől

Női kalapok hallatlan olcsó árban.

Ezen árak csak 14 napig vannak érvényben

Figyelem!! A zárda-uccai zsidó templommal szemben Schächter Abrahám-féle zsidó könyvkereskedésben mindenféle imakönyvek, Machzor s. b. magyar és német fordítással, valamint új kiadású és antik könyvek,

TALESZEK

gyári áron, Mezize, Tefilin és más imaszerek engross és detail, legolcsóbban beszerezhetők.

A világhírű סופר הדרתם-nak 200-at meghaladó halhatatlan, gyönyörű beszédel és mondásai egyedül nálam kaphatók jutányos árban.

SCHÄCHTER ABRAHÁM. Oradea. Zárda ucca.

Különleges

minőségű orth. vi'stli és felvágottak naponta érkeznek

כשר

WISZ - cég

élelmiszer üzletébe, Zöldfa utca.

ZSIDÓ HUMOR

A feltámadás napján.

Egy kitért zsidó végrendeletben hagyta, hogy a zsidó temetőben temessék el. Családja teljesíteni akarta kívánságát és a rabbihoz fordult. Nehéz eset, felelte a rabbi, hosszú faggatásra azonban beleegyezett, arra az esetre, ha a család 5000 forintot fizet a sírhelyért.

— Hisz ennyiért meg lehet venni az egész temetőt? — méltatlankodtak a rokonok.

— Helyes — felelte a rabbi — ha majd eljön a feltámadás napja és akkor mind a halottak felkelnek a sírjukból, ő pedig egyedül fog maradni és akkor az egész temető tulajdonképpen az övé lesz...

Kedélyes házaló.

Batyúval a hátán házal egy öreg zsidó s olyan portára téved be, ahol semmit sem akarnak vásárolni. Váltig dicsérgeti áruját, de nem tudja a vételkedvet fokozni. A háziasszony megunja már a hosszú litániát s mérgesen távozásra szólítja fel a házalót: „mondtam már magának, hogy nekem nincs szükségem semmire, mindenem van“.

— Akkor tessék venni egy sziderlit, hogy legyen miből megköszönni ezt a sok jót az Istennek — végzi szavait a kitéssékel.

Az a fele.

Nem a földi javak birtokában tengette életét a falu sámesze. Leánya már vagy hat hónapja jegen járt, de a lakodalmat egyre halasztották. Megkérdi egyszer tőle a dájen, mi ennek a huzavonának az oka.

— Nagy az én bajom — mondja a templom földi gondviselője. — Hiányzik a fele a hozomány-nak és nem tudom sehonnán sem előkeríteni.

— Ugyan milyen ügyetlen vagy, csináld meg a lakodalmat s aztán odaadod a felét a hozomány-nak, hisz nálunk zsidóknál ugyis az a szokás, hogy csak a felét adják meg annak, amit ígérnek.

— Hisz ép az a bajom — végzi busan gondterhes arccal — hogy az a fele hiányzik.

A chszav Szofer borpréselése.

A megboldogult nagy pozsonyi rabbi כ"ב ז"ל אב"ד פוזנא fivérével ז"ל ז"ל-tól egy hordó bort kért ajándékba egyik leánya esküvője alkalmából. Fivére azonban nagyon fősvény volt és mindössze 40 liter bort adott ezen ünnepélyes aktushoz.

A ז"ל ז"ל vacsora közben nagyon kínálta a bort vendégeinek és annak azon előnyét hangoztatta, hogy azt egyedül ő préselte. Midőn vendégei nem akartak neki hitelt adni, azzal adta magyarázatát szavainak, hogy azt „a fivéremtől préseltem egyedül ki“.

Aki még ha nyer is, veszít.

A boldog emlékezetű váradai Landesberg rabbi ז"ל fia, Mendeli, a כ"ב ז"ל-nél tanult. Landesberg rabbi egy alkalommal meglátogatta Pozsonyban a nagy gaont és kérdést intézett fia előmeneteléről.

A ז"ל ז"ל mosolyogva feleli: „Ha önnek 11 Mendelije volna, akkor is veszített, dacára annak, hogy 11 mendelech (egy régi kártyajáték) nyer“.

L. S.

A halott tisztelete.

Hallja, maga azesz — förmed rá a chevra gabe a hitközséggel hadilábon álló sámeszre — hogyan sértheti meg a halottat s az orajn s a menet előtt jár?

— Mit mondjak erre? — felel a samesz. Igaza van, belátom, hogy tévedtem, maga jó utra vezetett engem, meg is érdemi az ajlom hábót (a tulvilági életet) minél előbb. Higyje el, hogy ha a legközelebbi alkalommal magáról lesz szó, az orajn mögött fogok menni, tiszteletadásom jeléül.

Egyszer volt...

A falusi zsidó bemegy a városba sokféle ügyeinek elrendezésére, többek között egy diszkrét ügyben a rabbi tanácsát is akarta kikérni. Benyit a rabbihoz, de ott van mellette a rebbecen s így nem volt alkalmas a helyzet a kényes dolog megbeszélésére. Elmegy, egy óra múlva visszajön, de a rebbecen még, vagy már megint ott van. Az eset megismétlődik többször. Miután elvégezte egyéb ügyeit s ismét benyit, kétségbeesetten látja az előbbi szituációt.

— No, de mondja csak, mit óhajt barátom — faggatja a rabbi.

— Egy mesét akarok mondani.

— Nagy örömmel hallgatjuk.

A falusi rákezdi: egyszer volt egy rebbe és egy rebbecen — kezdi a barátunk és megáll.

— Mondja tovább!

— Nincs tovább — hangzik a felelet — a mese vége, mert mese az, ami nem valóság, már pedig itt a valóság az, hogy nem „egyszer volt egy rebbe és egy rebbecen“, hanem „mindig volt egy rebbe s egy rebbecen“ s azért nem lehet folytatni...

Szörmék, Bundák, Prémek
Leichner

Szörme áruházban legolcsóbban beszerezhető
ORADEA, Str. Ep. Ciorogariu 4

Nyugodtan fog aludni, ha

EXPRESS POLOSKA irtót

használ. Kapható:
STERN S. ENDRE

Egy üveg
ára 15 Lei

CÉGNEL ORADEA, Zöldfa-u. 10.
Telefon: 378.

**A legszebb !! Zománcfényű
gallérokat**

KLEIN Gőzmosóda

Szent János ucca. 4.

Üyözödjön meg!!!

Mindenféle harisnyák, keztük, férfin-
geket, Bébé cikkeket, Rövidáruk
n gyvlasztékban kaphatók:

Szenszky Miklósnál
Saspassage

Művészi perzsaszőnyegek,
szővött gobelinek, külföldi fonalak

Schulhof Emilné

ORIENT Szövőművészeti Iskola

ORADEA, Strada Ep. Ciorogariu 17.

Vidéki rendelések utánvétellel
gyorsan és pontosan eszközöltetnek

ארטה' כשר **Értesítés** ארטה' כשר

A n. é. közönség figyelmét felhívom, hogy legprimább frissen olvasztott libaszir bőr és haj valamint elősmert legkitünőbb füstölt hust nálam a legmondolhatóbb olcsó árban beszerezhető míg, az olcsó ár-hullámzás tart.

Ugyanott legprimább liba toll és pehely kapható legolcsóbb árban.

FRIEDMANN SAMU
baromfi és zsirnagykeresk.
Oradea, Guza Voda 6.

ארטה' כשר **Restaurant** ארטה' כשר

Restaurant

Oradea, Zöldfa-u. 10.

GROSZ
Timișoara, Lloyd-sor 8.

Utazóknak 10% engedmény

Kölcsönöket

jelzálog vagy kezizálog fedezettel
mellett előnyös feltételekkel nyújt és

Betéteket kedvező kamatozással és felmondás nélkül elfogad

Banca Centrală SOC. ANON.
ORADEA, Astoria (Emke) palota

Szezon kezdetével kötött szvettreket, pullovereket, risnyákat nagy árendé

ménnyel árusítom

Kötött kosztümöket mérték után készítik

London divatköte

Oradea Kosuth u. 5.

Saját készítmény! Olcsó gyári árak

ELYSIUM kézimunka üzletben

ORADEA, Szilágyi Dezső-u. 1.

(a Hedeka kalapüzlet mellett)

mindenféle kézimunkákat legolcsóbban beszerezhet be.

Olvassátok
Fizessétek elő
Hirdessétek „Népünk”
Terjesszétek a
heti lapot, mely a vallásos zsidóság egyetlen
magyar nyelvű lapja